

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK, az 1272/2008/EK és a 2015/830/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **ARTIS mikrobiológiai készítmény**

1.2. Azonosított felhasználás: termésnövelő mikrobiológiai készítmény,
kertészeti kultúrák talajkezelése, öntözése

Ellenjavallt felhasználás: fentitől eltérő.

1.3. A gyártó, forgalmazó, a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Gyártó: **Biovéd 2005 Kft.**
H-9922 Pinkamindszent, Fő út, 2. Laktanya, 140/23 hrsz.
telefon: + 36 20 951 8151

Forgalmazó, biztonsági adatlap szállítója: **Kwizda Agro Hungary Kft.**
H-1138 Budapest, Váci út 135 – 139. C. épület II. emelet
telefon: +36 1 224 7305 fax: +36 1 212 0873
honlap: www.kwizda.hu

1.4. A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: kwizda@kwizda.hu

1.5. Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): 06 1 476 6464
Éjjel-nappal elérhető ingyenes telefonszám: 06 80 20 11 99

2. szakasz: A veszély azonosítása

2.1. A keverék besorolása: a gyártó és a vonatkozó uniós szabályozások, a 1272/2008/EK (CLP) rendelet és módosításai szerint a **termék nem veszélyes keverék**.

Osztályozás: nem szükséges

2.2. Címkézési elemek

Piktogram: nem szükséges, Figyelmeztetés: nem szükséges

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló H-mondat: nem szükséges

Óvintézkedésre vonatkozó P-mondatok:

P102 Gyermekektől elzárva tartandó.

P264 A használatot követően a kezet alaposan meg kell mosni.

P270 A termék használata közben tilos enni, inni vagy dohányozni.

P280 Védőkesztyű/védőruha/arcvédő (3 típus) használata kötelező.

P284 Nem megfelelő szellőzés esetén légzésvédelem kötelező (porló anyaggal történő tartós munkavégzés esetén P3-szűrőbetéttel ellátott légzésvédő félálarc).

P305+P351+P338 SZEMBE KERÜLÉS ESETÉN: Több percig tartó óvatos öblítés vízzel.

Adott esetben a kontaktlencsék eltávolítása, ha könnyen megoldható. Az öblítés folytatása.

P362+P364 A szennyezett ruhadarabot le kell vetni és az újbóli használat előtt ki kell mosni.

P501 A tartalom/edény elhelyezése hulladékként: veszélyeshulladék-lerakóba szállítás szükséges.

2.3. Egyéb veszélyek, információ

Tilos a készítményt, fel nem használt maradványát, azzal szennyezett csomagolóburkolatát folyókba, állóvizekbe, vízfolyásokba, tározókba juttatni. Fungicid hatású készítményekkel, biopreparátum gombákra is ható talajfertőtlenítő termékekkel együtt nem alkalmazható!

3. szakasz: Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Kémiai jelleg: szilárd keverék

5% *Arthrotrypis oligospora* gomba AO1 NCAIM 153/2012 törzs
minimum: $1,5 \times 10^5$ CFU/g

90% perlit hordozóanyag
max. 5% víz

A gyártó veszélyes összetevő jelenlétét nem jelzi.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése/általános tudnivalók: az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát. A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Fertőzés, allergiás megbetegedés esetén vagy annak gyanújakor a munkát azonnal félbe kell szakítani. Helyszíni elsősegély után (lásd általános eljárás) orvosi, intézeti ellátást kell biztosítani.

Belégzés esetén: vigyük a sérültet friss levegőre, kérjük ki az orvos tanácsát tünetek esetén.

Bőrré jutás esetén: a termék nem irritálja a bőrt a tapasztalatok szerint, de mindig mossuk le az érintett bőrfelületet bő vízzel.

Szembejutás esetén: végezzünk alapos szemöblítést folyóvízzel a szemhéjak széthúzása, szemgolyó állandó mozgatása közben.

Lenyelés esetén: a szájjüreg kiöblítése után, AZONNAL FORDULJUNK ORVOSHOZ! Hánytatás csak az orvos utasítására történhet. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: nincs adat.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvosnak: speciális utasítás nincs, támogató kezelés a tünetek alapján történjen.

5. szakasz: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: szén-dioxid, oltópor. Nagy tüzek esetében alkoholálló hab.

Nem megfelelő oltóanyag: erős vízszugár, a termék szétterüléséhez vezethet.

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: nem ismert.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: a veszélyzónában teljes védőfelszerelés és a környezet levegőjétől független légzőkészülék szükséges.

Védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket el kell távolítani.

Egyéb információ: A tűz során keletkezett hulladékot és a szennyezett oltóanyagot gyűjtsük össze és az előírások szerint ártalmatlanítsuk, közcsatornába, árkokba nem juthatnak.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

A védőfelszerelés nélküli személyeket távol kell tartani.

Megfelelő szellőzés biztosítandó! A porképződést el kell kerülni, a termék szembe kerülését bőrre jutását meg kell akadályozni. A termék porát nem szabad belélegezni.

Védőfelszerelés (védőruha, kesztyű, gumicsizma, oldalvédővel ellátott védőszemüveg) használata szükséges. Nem megfelelő szellőzés esetén légzésvédőt kell használni (pl. az EN 149 szabványnak megfelelő légzésvédő pormaszk).

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések: a termék szennyezi a vízi környezetet. A kiszóródott terméket, maradékát, csomagolóanyagát a csatornába, élő vizekbe, talajba juttatni nem szabad! A hulladékkezelés és a megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai: ha a termék véletlenszerűen kiszóródott először biztosítsunk megfelelő szellőzést, majd söpörjük/szedjük össze. Megfelelően címkézve tároljuk és a helyi előírásoknak megfelelően hulladékkezelésre jogosult, megfelelő jogosítványokkal rendelkező céggel semmisítessük meg vagy keverjük a komposztba, illetve kis mennyiségben kommunális hulladékként kezelhető.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 8. és 13. szakaszokat.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések: tartsuk be a címkén található elővigyázatossági, biztonsági tanácsokat és az általános munkahelyi óv- és védő rendszabályokat! NE DOHÁNYOZZUNK! Kerüljük el termékkel történő expozíciót.

Személyi védőfelszerelések tekintetében lásd a 8. szakaszt.

Munkavégzés alatt étkezni, inni, dohányozni tilos. A munkavégzés szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás szükséges.

Műszaki intézkedések: megfelelő szellőzés biztosítandó.

Intézkedés tűz és robbanásveszély elhárítására: távolítsuk el a hőforrásokat.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt: gyermekek és illetéktelenek számára hozzáférhetetlen helyen, élelmiszerektől, italoktól, élvezeti cikkektől, takarmányoktól, és inkompatibilis anyagoktól (erős oxidálószeresek, savak, savas kémhatású anyagok) elkülönítve kell tárolni.

Tartsuk hűvös, száraz, fedett helyen, jól lezárva, eredeti zárt csomagolásában.

Eltarthatóság: mélyhűtve: 12 hónap, hűtve, 5°C-on 6 hónap, 20 – 25°C-on: 3 hónap

7.3. Meghatározott végfelhasználás: szántóföldi kultúrák talajkezelésére, kertészeti kultúrák talajkezelésére, öntözésére. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. szakasz: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Foglalkozási expozíciós határérték, munkahelyi levegőben megengedhető határérték: nincs megállapítva

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Óvatos munkával kerülni kell a termék porlódását, szembe, bőrre jutását, belégzését, esetleges lenyelését. Munka közben többszöri kézmosás, a munka végeztével alapos tisztálkodás, zuhanyozás, alsó- és felsőruha váltása szükséges. A munkaruhákat és védőeszközöket felhasználás után fertőtlenítő oldattal kell ki-, illetve elmosni.

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Védőfelszerelések, mosakodási, zuhanyzási lehetőség biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- Munka közben enni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kéz- és arcmosás szükséges.

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** nagy mennyiségek kezelése esetén, tartós munkavégzés során P3-szűrőbetéttel ellátott légzésvédő félálarc vagy pormaszk használata ajánlott.
- **Szemvédelem:** szükséges, az EN166 szabványnak megfelelő szemvédő/arcvédő (3 típus).
- **Kézvédelem:** védőkesztyű szükséges.
- **Testvédelem:** védőruha, védőkalap szükséges

Nem kívánt környezeti expozíció elleni védekezés: a termék maradéka, hulladék ne jusson csatornába vízfolyásokba. Bioszféra rezervátumokban, fokozottan védett területeken felhasználásuk tilos! Természetvédelmi területeken, nemzeti parkokban és tájvédelmi körzetekben kizárólag az illetékes természetvédelmi kezelő előzetes hozzájárulásával juttatható ki.

A fentiek szakszerűen végzett tevékenységre, rendeltetésszerű felhasználási feltételekre vonatkoznak, átlagos körülmények között, ha ettől eltérő viszonyok vagy rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, a szükséges teendőkről, egyéni védőeszközökről szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	szilárd
Megjelenés:	por
Formuláció:	nedvesíthető por
Szín:	szürkés-fehér
Szag:	gombaillat
pH-érték:	6,8±0,5 (10%-os vizes szuszpenzió 20°C-on)
Szárazanyag-tartalom:	minimum 95%

Olvasás/forráspont:	nincs adat
Gyúlékonyság:	nem jellemző
Robbanási tulajdonság:	nem jellemző
Robbanási határok:	nincs adat
Gőznyomás, gőzsűrűség:	nincs adat
Vizoldékonyság:	szuszpendálható
Megoszlási hányados:	nem releváns
Bomlási hőmérséklet:	nincs adat
Viszkozitás:	nem releváns
Oxidáló tulajdonság:	nem oxidál
Öngyulladás hőmérséklet:	nem jellemző, nincs öngyulladás

9.2. Egyéb információ: nincs

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: nincs adat, nem jellemző.

10.2. Kémiai stabilitás: előírás szerű kezelés és tárolás esetén, közönséges körülmények között (normál hőmérséklet- és nyomásviszonyok) stabil. Veszélyes polimerizáció nem lép fel.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége: nem ismert.

10.4. Kerülő körülmények: hőforrás, gyújtóforrás, közvetlen napfény, tartósan 25°C feletti hőmérséklet, nedvesség.

10.5. Nem összeférhető anyagok: a termék inkompatibilis erős savakkal, lúgokkal, oxidáló anyagokkal. Érintkezés gombaölő szerekkel.

10.6. Veszélyes bomlástermékek: nem ismert.

11. szakasz: Toxikológiai adatok

11.1. Toxikológiai hatásokra vonatkozó információ

A készítménnyel toxikológiai vizsgálatokat nem végeztek, megítélése kizárólag az összetevőkre vonatkozó adatok, azok osztályozása és koncentrációja alapján a CLP rendelet előírásainak megfelelően történt. Az egészségi veszélyességi osztályokba sorolás kritériuma nem teljesülnek, a termék nem veszélyes készítmény.

Akut toxicitás: nem osztályozandó.

Bőrmarás/bőrirritáció, súlyos szemkárosodás/szemirritáció: nem valószínűsíthető.

Légzőszervi- és bőrszenzibilizáció: nincs adat.

CMR (karcinogén, mutagén, reprodukciót károsító) tulajdonságok: nem tartalmaz CMR anyagként osztályozott összetevőt.

Specifikus célszervi toxicitás (STOT SE, STOT RE): nincs adat.

Aspirációs veszély: nem valószínűsíthető.

A termékkel történő munka során a vegyszerek kezelésének általános szabályait be kell tartani. Körültekintő munkával, előírás szerű kezelés, alkalmazás esetén egészség-károsító hatás nem várható.

12. szakasz: Ökológiai információk

12.1. Toxicitás: a termék összetétele alapján nem osztályozandó a vízi környezetre veszélyes keveréknek.

12.2. Stabilitás és lebonthatóság: a termék biológiailag jól elbontható.

12.3. Bioakkumulációs képesség: nem valószínűsíthető.

12.4. Talajban való mobilitás: nincs adat.

12.5. A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei: nem releváns.

12.6. Egyéb káros hatások: a vízi szervezetek védelme és a vízminőség biztosítása érdekében tilos a készítményt az álló- és folyóvizek partjától számított 50 m-es távolságon belül tárolni és kijuttatni. nincs adat nincs adat.

13. szakasz: Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek: ha lehetséges kerüljük el, de legalább minimalizáljuk a hulladékképződést. A termék és a termék oldatainak, hulladékainak, maradékainak ártalmatlanítására a 225/2015. (VIII.7.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A termék újrahasznosíthatósága figyelembe veendő a termék hulladékainak kezelésekor. A hulladék besorolása a 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet alapján történjen. A teljesen száraz hulladékot megfelelő edényben, felcímkézve tároljuk, az ártalmatlanítás a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

A készítmény hulladékait közcsatornába, élővizekbe, talajba engedni tilos.

14. szakasz: Szállításra vonatkozó információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, ICAO/IATA) **nem veszélyes áru.**

15. szakasz: Szabályozással kapcsolatos információk

15.1. A keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások, jogszabályok

Vonatkozó magyar joganyagok

36/2006. (V.18.) FVM rendelet a termésközelítő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról és a rendelet módosításai

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről

Kémiai biztonság: 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról és módosításai; A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai

Hulladék: a 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékokról, valamint 225/2015. (VIII.7.) és a 442/2012. (XII. 29). Kormányrendeletek és a 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet. a 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet a hulladékok jegyzékéről

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; az 54/2014. (XII.5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

Vonatkozó közösségi joganyagok

Az Európai Parlament és Tanács 2003/2003/EK rendelet a műtrágyákról és módosításai

REACH: 1907/2006/EK rendelet és módosításai; CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításai

15.2. Kémiai biztonsági értékelés: nem készült.

16. szakasz: Egyéb információk

A biztonsági adatlap nem arra szolgál, hogy a termék bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt. A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, és arra szolgálnak, hogy a termék biztonságos felhasználását segítse. A terméket tárolni, kezelni és felhasználni kizárólag a használati utasításban leírtaknak megfelelően lehet. A felhasználó felelőssége, hogy megtegyen minden szükséges óvintézkedést a készítmény használatakor. Az adatlap nem jelenti bármilyen jogi kötelezettség vagy felelősség vállalását a bármilyen körülmények között történő használatból, illetve helytelen használatból adódó következményekért, hiszen a felhasználás körülményei (kezelés, alkalmazás, tárolás, ártalmatlanítás, stb.) hatáskörünkön kívül esnek.

A biztonsági adatlap 3. szakaszában szereplő rövidítések és H-mondatok: nincs

Adatlaptörténet: jelen biztonsági adatlap 3.0-HU verzió, 2015. december 11-én készült, felülírja 2013. július 10-én készült 2.0-HU verziószámú adatlapot.

A módosítás a CLP rendeletnek történő megfelelést célozta.